

El Patrimoni Escolar A Mallorca

Curs acadèmic 2019-20

Resum:

Aquesta assignatura té com a principal objectiu apropar l'alumnat a la història de l'educació a Mallorca i al patrimoni escolar que se'n ha derivat, perquè el conegui i entengui el seu valor, així com la necessitat de conservar-ho.

PROFESSORA: Dra. Francisca Comas Rubí

Professora titular d'universitat de l'àrea de Teoria i Història de l'Educació

DIRECTORI:

Departament: Pedagogia i Didàctiques
Específiques

Despatx: C-104

Edifici: Guillem Cifre de Colonya

Tel.: 971173298

@: xisca.comas@uib.es

TUTORIES:

Dimecres de 9,30 a 11,30 hores

| 1 |

PROFESSOR: Dr. Gabriel Barceló Bauzà

Professor ajudant de l'àrea de Teoria i Història de l'Educació

DIRECTORI:

Departament: Pedagogia i Didàctiques
Específiques

Despatx: C-100

Edifici: Guillem Cifre de Colonya

Tel.: 971172568

@: gabriel.barcelo@uib.cat

TUTORIES:

Dimarts de 10,30 a 12,30 hores

Durada: 10 hores. Del 7 al 30 d'abril de 2020.

Idioma: Català.

Objectius:

Aquesta assignatura té com a principals objectius:

- Adquirir coneixements sobre estudi i conservació del patrimoni escolar en l'actualitat
- Adquirir coneixements sobre la història de l'escola i el seu patrimoni a Mallorca
- Adquirir coneixements sobre institucions i projectes de conservació i difusió del patrimoni escolar en general i a Mallorca en particular
- Desenvolupar actituds de compromís i respecte cap el patrimoni escolar i la seva conservació
- Conèixer la importància científica i material dels testimonis del passat escolar
- Exercir la capacitat de localització i anàlisi de testimonis materials i immaterials del passat escolar.

Continguts:

Els continguts que es desenvoluparan en aquesta assignatura estan distribuïts en tres blocs:

1. Introducció: el concepte de patrimoni escolar i el seu estudi i conservació en l'actualitat.
2. La història de l'escola a Mallorca
 - a. La recerca sobre història de l'escola a Mallorca
 - b. Els testimonis materials i immaterials que ens ha deixat l'escola. Localització, estudi i conservació.
 - c. La importància científica i material dels testimonis del passat.
3. La conservació i difusió del patrimoni escolar a Mallorca
 - a. Institucions museístiques i arxivístiques.
 - b. Iniciatives i projectes desenvolupats
 - c. Perspectives de futur en l'estudi, conservació i difusió del patrimoni escolar a Mallorca.

Criteris d'avaluació:

Aquesta assignatura s'avaluarà mitjançant l'assistència participativa a les classes presencials i activitats que se proposin.

Es proposarà també l'elaboració d'un treball de recerca i anàlisi d'espais i materials patrimonials. Les indicacions específiques sobre com fer aquest treball es donaran durant la primera classe. Aquest treball servirà per elevar la nota final de l'assignatura.

Serà obligatòria l'assistència a un 80% de les hores de classe per ser avaluat

Bibliografia de referència:

A continuació vos proposem una selecció de bibliografia de referència sobre història de l'educació a Mallorca:

AAVV (1977). *L'educació a Mallorca. Aproximació històrica*. Palma, Ed. Moll.

Aulí Ginard, Antoni; Cánovas Salvà, Joan; Comas Rubí, Francisca; Motilla Salas, Xavier; Sureda Garcia, Bernat "Arxiu i Museu de l'Educació de les Illes Balears (AMEIB)", Álvarez Domínguez, Pablo (Coord.) (2016). *Los Museos Pedagógicos en España: entre la memoria y la creatividad*. Gijón: TREA, Ediciones.

Bassa, R.; Oliver, M. F. (1997). *Les Escoles d' Estiu a Mallorca (1968- 1996)*. Palma: Ferran Sintès Editor.

Colom Cañellas , A. J. (1984). *D. Miquel Porcel Riera i els inicis de l'activisme escolar a Mallorca*. Palma: Centre d'Estudis Gabriel Alomar.

Colom Cañellas , A. J. (1991). *Assaig d'història de l'educació a la Mallorca contemporània*. Palma de Mallorca: Universitat de les Illes Balears.

Colom Cañellas , A. J. (1993) *Joan Capó Valls de Padrinas. Un temps, uns fets*. Palma: Universitat de les Illes Balears, Ajuntament de Felanitx.

Colom Cañellas, A.J. (2016), *La renovació educativa a Mallorca (1880-1936): assaig de síntesi*, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans.

Colom, A. J.; Díaz de Castro, F. J. (1977). *Educación y Sociedad en la Mallorca contemporánea. La experiencia institucionista*. Palma: Impresràpid.

Comas Rubí, Francisca (Coord), (2015), *Guia pràctica per a l'elaboració de treballs historicoeducatius. Material adreçat a alumnes de grau i Màster de la Universitat de les Illes Balears*. Palma de Mallorca, UIB.

Comas Rubí, Francisca (coord.) (2012), *L'escola Graduada de Palma. Cent anys aprenent (1912-2012)*, Palma de Mallorca, Leonard Muntaner editor.

Comas Rubí, Francisca, (2007), *Els viatges pedagògics i la renovació educativa. Les relacions de la JAE (Junta para la Ampliación de Estudios) amb Balears*. Palma de Malloca, Documenta Balear, Espanya.

Comas Rubí, Francisca; González Gómez, Sara; Motilla Salas, Xavier; Sureda Garcia, Bernat (2014), *Imatges de l'escola, imatge de l'educació*. Palma de Mallorca, Edicions UIB

Comas Rubí, Francisca; Motilla Salas, Xavier; Sureda Garcia, Bernat (2012) *Fotografia i història de l'educació. Iconografia de la modernització educativa*. Palma de Mallorca, Leonard Muntaner editor.

Comas Rubí, Francisca; Oliver Jaume, Jaume (coord) (2010), *L'Escola Annexa. 175 anys de formació pràctica de mestres a les Illes Balears (1835-2010)*, Palma de Mallorca, Leonard Muntaner editor.

Comas Rubí, F. (2001) *La consolidació del sistema educatiu liberal a Mallorca. L'aportació de Francesc Jaume Riutort i Feliu (1812-1885)*. Palma de Mallorca: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de les Illes Balears.

Janer Manila, G. (1975). *Petita memòria d'un mestre del meu temps*. Barcelona: Ed. Galba.

Miró, S. (1998). *Maestros depurados en Baleares durante la Guerra Civil*. Palma de Mallorca: Leonard Muntaner editor.

Oliver, J. (1978). *Escola i Societat. L'Ensenyament a les Illes en el segle XX*. Palma de Mallorca: Ed. Moll.

Oliver, J. (1992). *L'Higienisme escolar a Mallorca. Aportacions a la sistematització del seu estudi (1880-1936)*. Palma: Direcció General d'Educació, Conselleria de Cultura, Educació i Esports, Govern Balear.

Oliver, J.; Seguí, M. (Ed.) (1993). *Guillem Forteza, arquitecte escolar*. Palma: Conselleria de Cultura, Educació i Esports, Govern Balear.

Pastor, M. I. (1984): *La educación femenina en la postguerra (1939- 1945). El caso de Mallorca*. Madrid: Ministerio de Cultura, Instituto de la Mujer.

Roig, M. A. (2005): *Dona i educació a Mallorca. L'Institut d'Estudis Superiors per a la dona*. Palma de Mallorca: Edicions Documenta Balear.

Sureda Garcia, Bernat; Comas Rubí, Francisca; Motilla Salas, Xavier; González Gómez, Sara; Barceló Bauzà, Gabriel (2017) *Les fonts fotogràfiques en la Història de l'Educació*, Palma de Mallorca, Leonard Muntaner editor.

Sureda Garcia, B. (1989). *Els il.lustrats mallorquins i els seus projectes educatius*. Palma de Mallorca: Conselleria de Cultura, Educació i Esports.

Sureda Garcia , B. (1998) *L'educació a les Balears en el segle XIX*, Palma, Documenta Balear..

Sureda Garcia , B. (2000) *L'educació a les Balears en el segle XX*, Palma, Documenta Balear.

Sureda, B.; Vallespir, J.; Allès, E. (1992). *La producció de obras escolares en Balears, (1775-1975)*. Palma de Mallorca: Universitat de les Illes Balears.

Una bibliografia més detallada i exhaustiva sobre el que s'ha publicat d'història de l'educació a Mallorca es pot consultar a:

- Sureda Garcia, Bernat; Motilla Salas, Xavier , "Bibliografia de l'educació a les Illes Balears (2000-2006)", March Cerdà, Martí X. (dir.) (2006), *Anuari de l'educació de les Illes Balears 2006*. Palma: Colonya - Fundació Guillem Cifre, Universitat de les Illes Balears.
- A l'apartat de producció científica de la pàgina del Grup d'Estudis d'Història de l'Educació de la UIB (<https://gedhe.uib.cat/>)
- Bibliografia per una historia de l'educació a Balears: https://gedhe.uib.cat/digitalAssets/286/286900_bibliografia.pdf

Sobre patrimoni escolar vos presentem la següent selecció:

- Álvarez Domínguez, Pablo (Coord.) (2016). *Los Museos Pedagógicos en España: entre la memoria y la creatividad*. Gijón: TREA, Ediciones
- Dávila Balsera, P.; Naya Garmendia, L.M. (2016), *Espacios y patrimonio histórico-educativo*, San Sebastian, Erein.
- González, Sara; Meda, Juri; Motilla, Xavier; Pomante, Luigiarurelio (Eds.), (2018), *La práctica educativa. Historia, memoria y patrimonio*, Palma de Mallorca, UIB.
- Ruiz Berrio, J. (2010). *El patrimonio histórico-educativo, su conservación y estudio*, Madrid, Biblioteca Nueva.
- Serra i Barceló, J.; Aulí Ginard, A.; Ramis Coll, A. (2003): "El Arxiu y Museu de l'Educació de les Illes Balears". AAVV. *Etnohistoria de la escuela: XII Coloquio Nacional de Historia de la Educación*. Burgos, 18-21 junio 2003, pp. 889 – 900.

Breu currículum:

Dra. FRANCISCA COMAS RUBÍ

Llicenciada en Filosofia i Lletres, secció Pedagogia (1996) i Doctora en Ciències de l'Educació per la Universitat de les Illes Balears (2000). Professora titular de Teoria i

Història de l'Educació del departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques de la UIB des de l'any 2002. Ha estat vicedegana de la Facultat d'Educació i Subdirectora de l'ICE i de l'IRIE. És Investigadora principal del Grup d'Estudis d'Història de l'Educació de l'IRIE (UIB). Ha centrat la seva investigació en la història de l'educació a l'època contemporània, concretament en temàtiques relacionades amb la història de la infància i joventut, els moviments de renovació pedagògica contemporanis i la fotografia com a font per a la història de l'educació. Ha participat com a investigadora en projectes de recerca desenvolupats en el marc de plans nacionals sobre moviments juvenils, i dirigit, com a investigadora principal, quatre projectes de recerca, tres sobre fotografia com a font per a la història de l'educació i un darrer, actualment en vigor, sobre cultura i pràctiques escolars. És autora de diversos llibres sobre història de l'educació a Balears, i de nombrosos articles sobre història de l'educació en general. Membre de diverses societats científiques, com la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana (SHEPLLC), de la que és vicepresidenta, la Sociedad Española de Historia de la Educación (SEDHE) i la Sociedad Española para el Estudio del Patrimonio Histórico-Educativo (SEPHE), de la que fou sòcia fundadora i de la que ha estat secretària i tesorera.

Dr. GABRIEL BARCELÓ BAUZÀ

Diplomat en Educació Social (2009), llicenciat en Pedagogia (2012), Màster Universitari d'Intervenció Socioeducativa amb Menors i Família (2013) i doctor en Educació per la Universitat de les Illes Balears (2017). Professor ajudant del Departament de Pedagogia i didàctiques específiques de la UIB. Membre del Grup d'Estudis d'Història de l'Educació de l'IRIE (UIB). Ha centrat la seva tasca investigadora en la història de l'educació contemporània, especialment en l'estudi de la cultura escolar de les primeres dècades del Franquisme, prestant especial atenció als anys de la postguerra. També ha treballat en l'ús de la fotografia com a font per a la història de l'educació. Actualment treballa en un projecte de recerca sobre cultura i pràctiques escolars. A més del seu treball docent i de recerca, col·labora també amb els equips editorials de *Paedagogica Historica*. Revista Internacional d'Història de l'Educació i *Foro de Educación*. És membre de diverses societats científiques, com la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana (SHEPLLC), la Sociedad Española de Historia de la Educación (SEDHE) i la Sociedad Española para el Estudio del Patrimonio Histórico-Educativo (SEPHE).